

Notat

Kommenteret høringsnotat om udkast til lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond

Et udkast til forslag til lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond har i perioden den 25. oktober til 23. november 2016 været i ekstern høring. Der er indkommet 36 høringssvar, hvoraf 12 ikke har haft materielle bemærkninger.

I dette notat gives et resumé af de væsentligste bemærkninger til lovforslaget og de ændringer, der er foretaget i lovforslaget på baggrund heraf.

Langt størstedelen af høringsparterne giver udtryk for, at de støtter eller har forståelse for initiativet til en ny og samlet regulering af de to organer på baggrund af den politiske aftale af 13. oktober 2016 om rammerne for Danmarks Frie Forskningsfond.

En række høringsparter har mere specifikke kommentarer til lovforslagets bestemmelser og de tilhørende lovbemærkninger, fortrinsvis for så vidt angår reguleringen af Danmarks Frie Forskningsfond. Flere høringsparter har bemærkninger til fondens udvidede mulighed for allokering af midler til tematisk forskning. Ligeledes har flere høringsparter synspunkter vedrørende de såkaldt stående udvalg under fondens bestyrelse, særligt til navngivningen af udvalgene. Endelig finder flere, at bestyrelsen ikke bør udpege formænd for udvalgene uden tæt inddragelse af medlemmerne i de enkelte udvalg.

Høringssvarene har ikke givet anledning til at foretage større ændringer i det lovudkast, der var udsendt i ekstern høring. Der er alene foretaget en enkelt lidt større substansændring i lovteksten (adgang til klage over afgørelser om karens) samt visse mindre justeringer. Dertil kommer en række justeringer af mere præciserende karakter i lovbemærkningerne.

Notatet er inddelt i et afsnit med generelle bemærkninger og et afsnit med specifikke bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Generelle bemærkninger

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd (DFiR) sympatiserer med baggrunden for lovændringen og har generelt forståelse for de foreslåede ændrin-

18. januar 2017

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Børsgade 4
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 16/049263-08

ger. *DFiR* sætter pris på, at lovforslaget viderefører de gældende rammer for *DFiR* uden materielle ændringer.

Bestyrelsen for Det Frie Forskningsråd (DFF-bestyrelse) og *Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom (DFF-FSS)*, *DI* og *Ingeniørforeningen IDA (IDA)* finder, at der er en række positive elementer i lovforslaget. *DI* og *IDA* finder, at lovforslaget sammen med den nye hovedlov om videnskabelig uredelighed m.v. vil bidrage til at skabe større klarhed og et mere enkelt lovkompleks.

Godkendt Teknologisk Service (GTS) og *Roskilde Universitet* bakker ligeledes op om lovforslaget.

Landbrug & Fødevarer hilser overordnet de foreslåede lovændringer velkommen. *Landbrug & Fødevarer* finder, at loven vil styrke rammerne for at løse konkrete udfordringer omkring prioritering og gennemførelse af den strategiske forskning samt styrke rammerne for prioritering af dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde, herunder de fællesfinansierede instrumenter i EU.

Aalborg Universitet (AAU) lægger stor vægt på en hensigtsmæssig organisering af forskningsrådssystemet i Danmark, da det er af afgørende betydning for, at danske forskere også fremover får gode muligheder for at udføre banebrydende forskning af høj kvalitet.

Ministeren har med tilfredshed noteret sig, at der er bred støtte til lovforslaget, og at ingen høringsparter er modstandere af lovforslaget.

Specifikke bemærkninger

Lovens formål og definitioner (§§ 1 og 2)

DFiR og *DFF-bestyrelsen* finder, at lovens ændrede titel samt indledende formålsbestemmelse signalerer en nedtoning og nedprioritering af *DFiR* og *DFF*'s opgaver i forbindelse med forskningsrådgivning.

Det Frie Forskningsråd | Samfund og Erhverv (DFF-FSE) finder, at det er problematisk, at formålet for *DFF* som beskrevet i § 1 er indsnævret i forhold til formuleringen i den gældende lov.

Danske Professionshøjskoler anbefaler, at definitionen af anerkendte forskere og forskningskyndige præciseres, så det fremhæves, at forskere ansat ved professionshøjskoler kan ansøge om midler.

DFF-bestyrelsen bemærker, at der ikke er medtaget en definition af rådgivning om forskning.

DFF-bestyrelsen finder i øvrigt, at det bør præciseres i indledningen i lovbemærkningerne, at ikke alle de foreslåede ændringer for *DFF* hidrører fra evalueringen af *DFF* fra 2014.

Ministeren har noteret sig synspunkterne om, at lovens titel, formålsbestemmelser og definitioner skulle kunne signalere en nedprioritering af forskningsrådgivningen. **Ministeren** bemærker, at der ikke er tale om en nedprioritering af *DFiR* og

DFF's opgaver med rådgivning om forskning. Det bemærkes om lovens titel, at den angiver, hvad loven regulerer, nemlig aktiviteter i Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond. Det svarer til navngivningen af lov om Danmarks Innovationsfond og lov om Danmarks Grundforskningsfond. Det præciseres i bemærkningerne, at navnet ikke skal opfattes som en nedprioritering af rådgivningsopgaverne, der videreføres uændret.

Ministeren finder ikke anledning til at ændre lovens formål i § 1, hvorefter formålet med loven er at fremme dansk forskning, teknologiudvikling og innovation gennem rådgivning og tilskud til forskning af høj kvalitet. Det præciseres i bemærkningerne til formålsbestemmelsen, at både Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond som hidtil varetager rådgivningsopgaver, og at der ikke er tilsigtet ændringer i omfanget heraf. Formålsbestemmelsen udfoldes nærmere i de detaljerede formålsbestemmelser for DFIR og DFF, også for så vidt angår de to organers rådgivningsopgaver.

Baggrunden for, at den særskilte definition af rådgivning om forskning ikke er medtaget i lovforslaget, er, at det vurderes, at den gældende definition ikke længere bidrager til lovfortolkningen. Definitionen blev indsat ved lovændringen i 2010 efter anbefaling fra det daværende evalueringspanel om at opgive den dagældende sondring mellem forskningsfaglig og forskningspolitisk rådgivning, men er som anført ikke længere aktuel. Heri ligger ikke en nedprioritering af rådgivningsopgaverne for hverken DFIR eller DFF, idet disse rådgivningsopgaver som nævnt videreføres uændret. Rådgivningsopgaverne fremgår således som hidtil af de øvrige lovbestemmelser for DFIR og DFF.

I forhold til bemærkningen om definitionen af anerkendte forskere og forskningskyndige bemærker ministeren, at forskere ansat ved professionshøjskoler ikke er afskåret fra at ansøge om midler fra DFF. Ministeren finder ikke anledning til at ændre lovforslagets definitioner af anerkendte forskere og forskningskyndige, som ikke retter sig mod ansøgere, men alene medlemmerne af DFIR og DFF.

Bemærkningen fra DFF om, at ikke alle de foreslåede ændringer for DFF hidrører fra den internationale evaluering af DFF fra 2014, er medtaget i lovbemærkningerne til det reviderede lovforslag.

Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd (DFIR) (§§ 3-11)

Formål og opgaver (§ 3-6)

Danmarks Grundforskningsfond (DG) støtter, at DFIR's status som uafhængigt organ lovfæstes.

DFIR finder, at de lovbemærkninger, der beskriver gældende ret for DFIR (nu afsnit 3.2.1 i lovbemærkningerne) sprogligt bør affattes, så det fremgår, at rådet har til opgave at "styrke formidling af dansk forsknings- teknologiudviklings- og innovationspolitik".

Ministeren har noteret sig de indkomne bemærkninger. Ministeren bemærker, at omtalte afsnit alene gengiver den nuværende § 3, stk. 5, i lov om forskningsrådgivning m.v. Ministeren finder derfor ikke anledning til at ændre ordlyden.

Udpegning og sammensætning af DFiR (§§ 7 og 8)

DI finder, at uddannelses- og forskningsministerens mulighed for at udpege rådsmedlemmer til DFiR, som ikke er blevet foreslået ved forudgående åbent opslag, vil føre til en uigennemsigtig proces, som *DI* ikke kan tilslutte sig.

Danske Professionshøjskoler anbefaler, at DFiR sammensættes, så også professionsområdet er repræsenteret.

DI finder ikke, at det nuværende lovgrundlag i tilstrækkelig grad understøtter DFiR's formål om at fremme udviklingen af teknologiudvikling og innovation til gavn for samfundet og mener, at der bør være mulighed for, at der er flere medlemmer i DFiR, som har indgående forretningsforståelse og kendskab til at arbejde med forskning og innovation i det private. *DI* foreslår på den baggrund, at kravet om, at et flertal af medlemmerne af DFiR, herunder formanden, skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige, udgår.

Ministeren ønsker at fastholde, at ministerens udpegning af rådsmedlemmer til DFiR ikke er bundet af de indkomne forslag. Som det fremgår af lovbemærkningerne, anses det således for hensigtsmæssigt, at ministeren har mulighed for at supplere det åbne opslag. Lovbemærkningerne er dog justeret i det reviderede lovforslag.

Ministeren har noteret sig de indkomne bemærkninger omkring sammensætningen af DFiR. Det fremgår af lovforslaget, at et flertal af medlemmerne, herunder formanden, skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige, og der listes videre de særlige kompetencer, som rådet samlet skal have erfaring med. Det svarer med enkelte sproglige præciseringer til gældende lov.

For at bevare den videnstunge og forskningsmæssige tyngde i det samlede råd ønsker ministeren at fastholde, at et flertal af rådets medlemmer fortsat skal være anerkendte forskere eller forskningskyndige.

Sekretariat for DFiR (§ 11)

DI støtter præciseringen om, at DFiR's sekretariat betragtes som en del af rådet. *DI* mener dog, at det bør præciseres yderligere i lovbemærkningerne, at medarbejdere i sekretariatet dedikeres til arbejdet i sekretariatet, og at de derfor ikke kan pålægges andre opgaver.

Ministeren har noteret bemærkningen vedrørende sekretariatet for DFiR, men finder ikke anledning til at foretage yderligere præciseringer. Det er allerede præciseret direkte i loven, at rådet sekretariatsbetjenes af en særlig enhed i ministeriet, ligesom det fremgår af lovbemærkningerne, at medarbejderne i sekretariatet dedikeres til sekretariatsbetjeningen af rådet og som udgangspunkt ikke samtidig kan pålægges at løse andre opgaver for ministeriet.

Danmarks Frie Forskningsfond (§§ 12-33)

Nyt navn og status

CBS, *Dansk Erhverv* og *Nationalmuseet* støtter forslaget om det ændrede navn, da fondsbetegnelsen vil flugte bedre med formålet og med navngivningen af Danmarks Grundforskningsfond og Danmarks Innovationsfond.

Akademikerne og Dansk Magisterforening har ikke bemærkninger til det ændrede navn.

DFiR finder, at det ændrede navn for DFF forstærker signalet om nedprioritering af forskningsrådgivning.

Det Frie Forskningsråd | Sundhed og Sygdom (DFF-FSS) finder, at betegnelsen "fond" er mindre hensigtsmæssig, da det ikke er sigende for rådets opgaveportefølje med både udmøntnings- og rådgivningsopgaver. *DFF-FSS* foreslår, at den nuværende betegnelse "råd" fastholdes med enten "Danmarks Forskningsråd" eller Det "Frie Forskningsråd" som nu.

Det Frie Forskningsråd | Teknologi og Produktion (DFF-FTP) udtrykker forståelse for, at der er et politisk ønske om at skabe parallelitet i navngivningen af de forskellige organer i det forsknings- og innovationspolitiske system. *DFF-FTP* ville have foretrukket det nuværende navn, men er tilfreds med, at ordet "frie" også kommer til at indgå i det fremtidige navn, da det er en understregning af, at rådet støtter forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

DG støtter, at DFF's status som uafhængigt organ lovfæstes.

Ministeren har noteret sig de indkomne bemærkninger om det nye navn, som er en del af den politiske aftale af 13. oktober 2016, der danner baggrund for lovforslaget. Som det fremgår af aftalen samt lovforslagets bemærkninger er det nye navn motiveret af, at hovedformålet for fonden er at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter. Navnet flugter endvidere bedre med formålet og med navnene for de øvrige forskningsbevillende organer i regi af Uddannelses- og Forskningsministeriet, dvs. Danmarks Grundforskningsfond og Danmarks Innovationsfond. Det nye navn skal ikke opfattes som en nedprioritering af rådgivningsopgaverne, der videreføres uændret.

DFF's hovedformål og opgaver (§ 13)

DFF-bestyrelsen og DFF-FSE finder, at formuleringen i lovforslaget om, at fondens tilskud skal gives til "enkelte" videnskabelige forskningsområder, til tværvidenskabelig forskning og til dansk forsknings internationale aktiviteter, ikke er retvisende, da det kan forstås som om, at alene udvalgte videnskabelige områder kan begunstiges, og at ikke alle områder kan få bevillinger. De foreslår derfor, at "enkelte" udgår.

DFF-bestyrelsen og DFF-FSE mener, at formuleringen i lovforslaget om, at fonden skal "prioritere" mulighederne for nybrud i forskningen er en skærpelse ift. den gældende formulering, hvorefter fonden skal "sikre" mulighederne for nybrud i forskningen.

Danmarks Tekniske Universitet (DTU) støtter DFF's hovedformål, der må være at styrke kvaliteten af dansk forskning baseret på forskernes egne initiativer gennem en bottom-up proces.

Ministeren bemærker, at fonden (som hidtil DFF) skal give tilskud til henholdsvis enkelte videnskabelige forskningsområder, til tværvidenskabelig forskning og til

dansk forsknings internationale aktiviteter. Det er således ikke tanken, at alene nogle få udvalgte områder kan begunstiges. Dette er præciseret i lovforslaget.

Med hensyn til kommentaren til, at fonden skal ”prioritere” nybrud, bemærker ministeren, at justeringen af formuleringen kan betragtes som en vis skærpelse. Det er med bestemmelsen hensigten, at fonden i sin udmøntning af bevillinger netop skal belønne nybrud i forskningen. Lovbemærkningerne herom er præciseret.

Udvidet mulighed for allokering af midler til tematisk forskning (§ 14)

CO-industri, Dansk Magisterforening, DI, DTU, Nationalmuseet, Sektorforskningens Direktørkollegium (SEDIRK) og Aarhus Universitet (AU) støtter den udvidede mulighed for at udmønte midler til tematiske forskningsområder. *Copenhagen Business School – Handelshøjskolen (CBS)* er ligeledes enig i, at DFF vil have gode forudsætninger for at udmønte tematiske midler til forskning, der ligger uden for Danmarks Innovationsfonds område.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Akademikerne, CO-industri, Dansk Erhverv, Danske Universiteter, DFF-FSE, DI, DTU, Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser (RKU), AAU og AU finder det vigtigt, at hovedformålet for DFF fortsat er at yde tilskud til forskning baseret på forskernes egne initiativer og ideer. Flere af disse høringsparter er bekymrede for, om forslaget kan føre til en reduktion af de frie midler.

Akademikerne, Danske Professionshøjskoler, Danske Universiteter og GTS er forbeholdne over for forslaget om, at DFF får en udvidet mulighed for at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter baseret på politisk fastsatte temaer eller virkemidler. *GTS* bemærker, at der er noget grundlæggende modstridigt i, at en fri forskningsfond skal beskæftige sig med udmøntning af midler til tematisk forskning, der er politisk fastsat.

Københavns Universitet (KU) kan ikke tilslutte sig forslaget om at give DFF udvidet mulighed for at udføre allokeringssopgaver vedrørende midler til tematisk forskning. *KU* finder det afgørende, at der ikke sker sammenblanding af DFF's hovedformål, som er at støtte konkrete forskningsaktiviteter baseret på forskernes egne initiativer, og udførelse af allokeringssopgave inden for tematisk forskning.

Akademikerne, CBS, Dansk Magisterforening, Danske Universiteter, DFF-bestyrelsen, DFF-FKK, Det Frie Forskningsråd | Natur og Univers (DFF-FNU), DFF-FTP og RKU finder det afgørende, at der bevilges særskilte midler uden for grundbevillingen til tematisk forskning. *AAU* finder, at det i loven bør præciseres, at grundbevillingen til den frie forskning ikke kan reduceres, og at eventuelle tematiske bevillinger ikke kan tages fra midlerne til den frie forskning, men kun kan stamme fra tillægsbevillinger og foreslår en tilføjelse til lovtæksten herom.

CO-industri og DI finder derimod, at der ikke bør skelnes mellem grundbevilling og temabevillinger, og at temabevillinger bør øremærkes som en del af DFF's grundbevilling.

IDA finder, at den udvidede mulighed for at udføre allokeringssopgaver vedrørende midler til tematisk forskning i DFF både kan være en positiv mulighed og en udfordring. *IDA* finder det positivt, hvis muligheden bruges til at kanalisere flere midler

over til det tekniske og naturvidenskabelige område, og hvor forskere kan søge om støtte til forskningsprojekter, men fortsat med udgangspunkt i forskernes egne ideer. *Landbrug & Fødevarer* bemærker tilsvarende, at bestyrelsen bør flytte relativt flere midler fra basisbevillingen over til den naturvidenskabelige og tekniske forskning og til tværgående initiativer til gavn for løsningen af nogle af de store samfundsudfordringer og for vækst og beskæftigelse i Danmark.

Dansk Erhverv finder det vigtigt, at konkrete tematiske midler både til DFF og Danmarks Innovationsfond har så brede temaer og rammer som muligt, således at begge fonde kan yde tilskud til de excellente forskningsprojekter inden for evt. politiske bestemte temaer. *Rigshospitalet* bemærker, at temaerne bør være så bredt formuleret, at der kan bydes ind fra mange forskellige forskningsområder. Hvis emnerne bliver for smalle, er det vurderingen, at der er risiko for, at der ingen eller få topkvalificerede ansøgere vil være i feltet, og at midlerne uddeles til mindre god forskning. *RKU* forudsætter, at tematisk forskning bliver defineret så bredt, at den også kan omfatte forskning i arkitektur, design eller konservering.

Akademikerne, CO-industri, Dansk Erhverv, DI og IDA finder, at forslaget vil kræve en større koordinering og mere tydelig arbejdsdeling ift. Danmarks Innovationsfond, hvilket bør præciseres i loven. *CO-industri* og *DI* bemærker i den forbindelse, at Danmarks Innovationsfond efter deres opfattelse ikke alene støtter erhvervsrettet forskning. Efter *DI's* opfattelse er Danmarks Innovationsfonds fokus bredere end beskrevet, idet fonden ud over at skabe vækst og beskæftigelse også har til formål at løse samfundsudfordringer.

DI anfører, at arbejdsdelingen mellem DFF og Danmarks Innovationsfond er, at DFF støtter aktiviteter, som bidrager til at styrke kvaliteten af dansk forskning, mens Danmarks Innovationsfond bidrager til videnopbygningen og løsningen af samfundsudfordringer gennem udvikling af ny viden og indsigt. *IDA* finder det problematisk, hvis form og indhold af forskningsprojekterne kommer til at lægge sig for tæt op ad de rammer, Danmarks Innovationsfond har i dag.

Danske Professionshøjskoler finder, at temaer som omhandler forskning i offentlige udfordringer og innovation, udmøntes mere hensigtsmæssigt ud fra Danmarks Innovationsfonds formål, da denne fokuserer bredere på forskningskvalitet, innovation og løsninger. *KU* bemærker, at etableringen af Danmarks Innovationsfond bl.a. havde til hensigt at skabe klarhed og gennemsigtighed i forhold til opgavefordelingen i forskningsrådssystemet, hvor den strategiske forskning blev en del af Danmarks Innovationsfonds opgaveportefølje.

Landbrug & Fødevarer finder, at det siden nedlæggelsen af Det Strategiske Forskningsråd har vist sig, at den strategiske forskning og videnopbygning på fødevarerområdet er blevet bortprioriteret. Midlerne er primært blevet udmøntet af Danmarks Innovationsfond og i et tilfælde GUDP på en måde, hvor den nødvendige generiske videnopbygning og forskning i væsentlige teknologiplatforme er blevet bortprioriteret til fordel for enkeltprojekter med et direkte kommercielt sigte.

Landbrug & Fødevarer mener, at det bør tilføjes i bemærkningerne til loven, at en udmøntning af politisk fastsatte temaer bør ske i et samarbejde mellem DFF og Danmarks Innovationsfond (eller andre fonde og programmer). Det bør desuden gøres klart, at DFF som en konsekvens af lovændringen må indarbejde en relevans-

og effektvurdering af ansøgningerne, uden at der skal gås på kompromis med kvalitetsvurderingen.

DI finder, at der er stor risiko for, at den nye hjemmel til at nedsætte et ubestemt antal ad hoc-udvalg i forhold til at udmønte midler til tematiske områder vil føre til ugenomsigtighed og potentielt til tidligere tiders system med mange små cigarkasser. *DI* forslår på den baggrund visse ændringer af lovtækst og bemærkninger. *DI* bemærker desuden, at det ikke af lovgrundlaget fremgår, hvem der træffer beslutning om placeringen af fremtidige tematiske forskningsindsatser.

DDF-bestyrelsen og *DDF-FSE* finder, at der for tematisk afgrænset forskning bør stilles samme faglige krav til ansøgninger som for de frie forskningsmidler. *DDF-FSE* er bekymret for, om opgaven med at uddele midler til tematisk forskning vil betyde en øget arbejdsbyrde for *DDF* og sekretariatet. *DFiR* anfører, at der er behov for at afklare, hvem der skal udmønte strategiske forskningsmidler, eksempelvis *YDUN*-programmet eller *Sapere Aude*-programmet.

Ministeren har noteret sig bemærkningerne i forhold til den udvidede mulighed for at give tilskud til konkrete forskningsaktiviteter inden for politisk fastsatte temaer eller virkemidler.

Som det fremgår tydeligt af både lovtæksten og lovforslagets bemærkninger er det som hidtil Danmarks Frie Forskningsfonds hovedformål at give tilskud til forskning baseret på forskernes egne initiativer. Det er allerede tydeligt præciseret i både den politiske aftale og lovbemærkningerne, at fondens almindelige bevilling på finansloven skal anvendes til forskning baseret på forskernes egne initiativer, som det har været hidtidig praksis for Det Frie Forskningsråd. Fondens almindelige bevilling kan således ikke udmøntes til forskning i politisk fastsatte emner.

Det er op til Folketinget at beslutte fra år til år, om der skal afsættes midler til tematisk forskning, herunder beslutte hvor afgrænset et givent tema skal være. Ministeren er ikke enig i antagelserne om, at forslaget vil kræve en større koordinering og en mere tydelig arbejdsdeling ift. Danmarks Innovationsfond. Der er alene tale om, at Danmarks Frie Forskningsfond får hjemmel til at udmønte midler i det omfang, (og hvis) Folketinget afsætter midler hertil ved en særlig bevilling. Rammerne for Danmarks Innovationsfonds virke er derimod ikke berørt af denne bestemmelse.

Til bemærkningerne om faglige krav til ansøgninger i tematisk afgrænsede emner henviser ministeren til lovforslagets § 28, hvor det fremgår, at kravene til vurdering af ansøgninger er de samme, hvad enten der er tale om frie eller tematiske midler. Ministeren bemærker endeligt, at lovforslaget ikke ændrer ved bestyrelsens hidtidige adgang til at fordele midler til særlige initiativer eller virkemidler, eksempelvis programmer som *YDUN* (Younger women Devoted to a UNiversity career) og *Sapere Aude*. Programmer som *YDUN* og *Sapere Aude* betragtes ikke som tematisk afgrænsede programmer, idet der ikke var/er begrænsning på de forskningstemaer, som midlerne kan udmøntes til.

Internationalt forskningssamarbejde (§ 15)

Landbrug & Fødevarer finder, at der i bemærkningerne til loven bør gøres opmærksom på behovet for en stærk koordinering imellem de forskellige forsknings-

bevilligende organer på tværs af ministerier med henblik på at styrke prioriteringen og dansk deltagelse i relevant internationalt forskningssamarbejde.

Ministeren er enig i, at det er vigtigt, at de forskningsbevilligende organer koordinerer deres bevillingsfunktion også i forhold til dansk deltagelse i internationalt forskningssamarbejde. Det fremgår af lovforslagets § 30, at DFF's bevillingsfunktion udøves i koordination med Danmarks Innovationsfond, Danmarks Grundforskningsfond og andre relevante aktører.

Udpegning af bestyrelse (§ 18)

DI finder, at lovbemærkningen, hvor det fremgår, at uddannelses- og forskningsministeren har mulighed for at udpege medlemmer til bestyrelsen for DFF, som ikke er blevet foreslået ved forudgående åbent opslag, vil føre til en uigennemsigtig proces. *DI* kan ikke tilslutte sig dette og foreslår, at denne del udgår af lovbemærkningerne.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Landbrug & Fødevarer foreslår, at to medlemmer af bestyrelsen skal have arbejde i erhvervslivet med henblik på at styrke relevansvurderingen og sikre større bredde i sammensætningen af bestyrelsen.

AU bemærker, at det i modsætning til gældende lov ikke er medtaget i § 18, at bestyrelsen konstitueres med en næstformand. *AU* anbefaler at indføre, at bestyrelsen konstitueres med en næstformand.

Ministeren ønsker at fastholde, at ministerens udpegning af medlemmer til bestyrelsen for DFF ikke er bundet af de indkomne forslag. Som det fremgår af lovbemærkningerne, anses det for hensigtsmæssigt, at ministeren har mulighed for at supplere det åbne opslag.

Ministeren er ikke enig i bemærkningerne om, at der bør stilles krav om, at bestyrelsen sammensættes af et antal medlemmer med erfaring fra erhvervslivet. Fondens hovedformål er at give tilskud til den frie forskning baseret på forskernes egne initiativer. Det anses derfor for helt afgørende, at eneste krav til bestyrelsen er, at de består af anerkendte forskere. Endelig bemærker ministeren, at det allerede fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at bestyrelsen som hidtil har mulighed for selv at vælge en næstformand.

Udvalgenes betegnelse og opgaver (§§ 21-22)

Danske Universiteter, DFF-FTP, RKU og AU, foreslår, at den nuværende betegnelse "faglige forskningsråd" fastholdes for de udmøntende organer under DFF's bestyrelse i stedet for den foreslåede nye betegnelse "stående udvalg". Den gældende betegnelse synliggør efter disse høringsparters opfattelse de faglige forskningsråds opgave med ansøgningsvurdering og udmøntning af bevillinger samt opgaver med rådgivning om forskning. *AU* fremhæver endvidere, at betegnelsen "råd" understreger, at der er tale om en samling forskerkolleger, som fagligt vurderer de indkomne ansøgninger.

DFF-bestyrelsen finder ligeledes, at betegnelsen "stående udvalg" og formuleringen af udvalgenes funktioner ikke indfanger de nuværende faglige forskningsråds opgaver med udmøntning af midler og rådgivning. *DFF-bestyrelsen* oplyser, at den

har til hensigt fortsat at benytte den gældende lovs betegnelse "faglige forskningsråd".

Det Frie Forskningsråd | Kultur og Kommunikation (DFF-FKK) foreslår, at "stående udvalg" erstattes af "råd" eller "komiteer".

KU finder, at ændringen af betegnelsen signalerer en uheldig nedprioritering af rådene. Det gælder i forhold til såvel deres virke som den arbejdsindsats, som de enkelte medlemmer yder.

AAU er positivt stemt over for muligheder for nedsættelse af et udvalg for tværdisciplinær forskning og foreslår, at det bliver et krav, at der etableres et tværfagligt udvalg.

Ministeren har noteret sig, at en række høringsparter finder, at betegnelsen "stående udvalg" ikke retfærdiggør udvalgenes opgaver, som svarer til de opgaver, der i dag varetages af de faglige forskningsråd. Ministeren bemærker, at det centrale må være de væsentlige opgaver, som udvalgene varetager, men at bestyrelsen efter bestemmelsen i øvrigt skal navngive udvalgene nærmere.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Ministeren ønsker ikke at følge forslaget om at gøre det obligatorisk at nedsætte et tværfagligt udvalg. Det vil således som hidtil være op til bestyrelsen at beslutte, om der skal nedsættes et tværfagligt udvalg.

Udpegning af medlemmer og formænd til underliggende (udmøntende) udvalg (§ 23).

Akademikerne, CBS, DFIR, Danske Universiteter, DFF-FNU, DFF-FSS, DI, DTU, KU, Nationalmuseet, SEDIRK, AAU og AU støtter forslaget om, at bestyrelsen fremadrettet skal udpege medlemmer af de underliggende udvalg, idet der bl.a. peges på, at det vil medføre en større autonomi for fonden og give bestyrelsen en mere markant rolle.

DFIR finder (i forlængelse af anbefalingerne fra det panel, som evaluerede DFF i 2014) det vigtigt, at bestyrelsen ved udpegningen af medlemmer af de stående faglige udvalg er opmærksom på, at udpegningen ikke blot skal sikre faglig bredde (nationalt og internationalt), men også bredde i institutioner og sektorer. Diversitet og bredde i medlemssammensætningen er ikke blot vigtig i forhold til DFF's eget virke, men også i forhold til DFF's legitimitet i omverdenen.

DI finder det centralt, at det sikres, at processen bliver mere transparent, som det blev anbefalet ved evalueringen af DFF i 2014. *DI* foreslår, at bestyrelsens udpegning af medlemmer og formænd sker efter åbent opslag og foreslår, at uddannelses- og forskningsministeren skal godkende den samlede sammensætning af de stående udvalg efter indstilling fra DFF's bestyrelse.

RKU er bekymret for, om den ændrede udpegningsret kan føre til, at bestemte, store forskningsområder kommer til at dominere sammensætningen af udvalg og ønsker, at mindre forskningsområder fortsat har reelle muligheder for at blive repræsenteret.

AAU foreslår, at det maksimale antal udvalgsmedlemmer hæves fra 75 til 90 baseret på erfaringer med arbejdsbyrden og for at sikre den nødvendige faglighed.

DFiR finder det hensigtsmæssigt, at de særlige ad hoc-udvalg kan bestå både af medlemmer fra de stående udvalg og af eksterne personer.

AAU foreslår, at bestyrelsens udpegning af medlemmer af de særlige ad hoc-udvalg sker efter afholdelse af åbent opslag.

Landbrug & Fødevarer foreslår, at to medlemmer af hvert udvalg skal have arbejde i erhvervslivet med henblik på at styrke relevansvurderingen og sikre større bredde i sammensætningen af udvalgene. Det foreslås ligeledes, at det præciseres, at udvalgsmedlemmer skal have bred erfaring inden for dansk og international forskning i det offentlige og private.

SEDIRK finder det afgørende, at medlemmerne fortsat udpeges på baggrund af klare kriterier for og krav til kvalitet og faglighed, samt at intentionen i ligestillingslovgivningen følges.

En række høringsparter finder, at der er et væsentligt behov for at sikre formændenes legitimitet i forhold de øvrige medlemmer. Enten ved at de enkelte udvalg fortsat selv udpeger en formand af deres midte, eller at udpegning af formændene sker under væsentlig inddragelse af medlemmer i udvalgene, eksempelvis ved indstilling fra medlemmerne.

Danske Universiteter og RKU anfører, at udpegningen af formændene for de enkelte udvalg bør ske under væsentlig inddragelse af medlemmerne i det pågældende udvalg, eventuelt ved en videreførelse af nuværende praksis, hvor rådene selv vælger deres formand. *KU* anerkender ambitionerne i forslaget, men vil gerne understrege vigtigheden af, at valget af formand sker i dialog med det pågældende udvalg.

DFE-FNU finder, at nedsættelse af udvalgene bør ske på baggrund af indstillinger fra de stående udvalg. *DFE-bestyrelsen* og *DFE-FKK* foreslår, at det indføres i loven, at bestyrelsen udpeger formænd på baggrund af en indstilling fra hvert af udvalgene.

Dansk Magisterforening, DFE-FSS, DFE-FNU, DFE-FSE DFE-FTP, AAU og AU finder, at udvalgene fortsat selv bør udpege en formand af deres midte.

Ministeren har noteret sig de indkomne bemærkninger i forhold til udpegning af medlemmer til udvalgene. Ministeren glæder sig over, at der er bred støtte til forslaget om, at bestyrelsen får kompetencen til at udpege medlemmerne i stedet for den nuværende ministerudpegning.

Ministeren er enig i, at det er vigtigt at fastholde transparens i udpegningsprocessen. Lovforslaget lægger derfor op til, at bestyrelsens udpegning af medlemmer til de stående udvalg finder sted efter åbent opslag på samme måde, som ved udpegning af medlemmer til bestyrelsen.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger er hensigten at give bestyrelsen for DFF en mere markant profil samt større tyngde og autonomi for DFF som en samlet fond. Ministeren ønsker på den baggrund ikke at godkende bestyrelsens sammensætning af de stående udvalg.

Ministeren fastholder det maksimale antal medlemmer af de stående udvalg til 75. Formålet med tidligere at begrænse antallet af medlemmer har bl.a. været at reducere risikoen for inhabilitet. Ministeren finder ikke grundlag for at øge medlemsantallet igen.

Vedrørende valg af formændene for de enkelte udvalg er ministeren enig i, at det er en god idé at inddrage udvalgene. Som bl.a. foreslået af bestyrelsen for DFF vil bestyrelsen eksempelvis kunne udpege formanden efter indstilling fra udvalget. Ministeren er imidlertid sindet at fastholde, at bestyrelsen endeligt udpeger formændene for udvalgene.

Endelig bemærkes vedrørende udpegning af medlemmer, at det af lovtekniske årsager er skrevet ind i lovtæksten, at bestyrelsen ved udpegning af medlemmer til udvalgene skal tilstræbe en ligelig kønssammensætning, således at dette ikke kun fremgår af lovbemærkningerne.

Tildeling af bevilling (§ 28)

DI, DTU, IDA, KU og SEDIRK finder det positivt, at DFF fremadrettet kan yde støtte til såvel personer som juridiske enheder, idet det vil give DFF større fleksibilitet. *DI* og *IDA* bemærker, at DFF's fokus som hidtil primært bør være på at støtte enkelte forskere og deres konkrete projekter og ikke hele forskningsinstitutioner eller forskningsprogrammer.

Akademikerne, DFF-bestyrelsen og DFF-FNU finder, at den nuværende formulering bør bibeholdes, så en bevilling tildeles personligt til hovedansøgeren, og hovedansøgeren er ansvarlig for bevillingen.

DFF-bestyrelsen og DFF-FNU ønsker ikke at gøre brug af muligheden for at tildele bevilling til en juridisk enhed. DFF-bestyrelsen finder det meget væsentligt at fastholde den enkelte bevillingshavers ret til selv at råde over modtagne forskningsmidler, bl.a. fordi forskningsinstitutionerne i dag sjældent giver en forsker mulighed for at have egne projektmidler af basismidler, hvilket er nødvendigt for den ubundne forsknings mulighed for udfoldelse. *DFF-bestyrelsen* henstiller, at bevillinger til juridiske enheder kun forbeholdes tematiske satsninger, og at det afklares, hvem der skal holdes ansvarlig for bevillingen.

DFF-FSE finder ligeledes bestemmelsen problematisk, da muligheden for at give tilskud til juridiske enheder kan betyde, at de få frie midler, der i dag kan gives til den enkelte forsker, vil blive endnu mere begrænsede, end det er tilfældet i dag. *DFF-FSS* finder, at det er uklart, hvem der kan holdes til ansvar for en bevilling, hvis denne tildeles en juridisk enhed. *DFF-FTP* mener, at fondens bevillinger som hovedregel bør gives til personer.

AU anbefaler, at bestemmelsen om tildeling af bevilling slettes, eller at det understreges tydeligt, at bevillinger alt overvejende gives til enkeltpersoner, med mindre

helt særlige omstændigheder gør det hensigtsmæssigt at tildele en bevilling til en juridisk enhed.

Ministeren har noteret sig bemærkningerne, men ønsker at fastholde den nuværende fleksible bestemmelse om tildeling af bevilling. Ministeren ønsker at fremhæve, at muligheden for at tildele en bevilling til fysiske eller juridiske personer alene er begrundet i et ønske om større fleksibilitet for DFF. Som det fremgår af både lovtekst og bemærkninger er det helt op til DFF at bestemme, hvortil en bevilling gives. Bevillinger vil derfor fortsat kunne gives til hovedansøgeren personligt. Ministeren er dermed også enig i, at fokus for DFF som hidtil er at støtte enkelte forskere og deres konkrete projekter og ikke hele forskningsinstitutioner eller forskningsprogrammer.

Af lovtekniske grunde vil en "person eller juridisk enhed" blive ændret til en "fysisk eller juridisk person". Det vil endvidere blive præciseret i lovbemærkningerne, at det ved tildeling af bevilling til en juridisk person kan være et vilkår for bevillingen, at en bestemt forsker (hovedansøger) deltager i forskningsprojektet. Det vil endvidere kunne være et vilkår for bevillingen, at en bestemt enhed, eksempelvis et institut, skal være vært for projektet.

Mulighed for at fastsætte karensperiode for ansøgere (§ 31)

Dansk Magisterforening, Danske Universiteter, DFF-bestyrelsen, DFF-FKK, DFF-FTP, DI, IDA, KU, Nationalmuseet og SEDIRK støtter forslaget om en karensperiode. CBS, DTU og RKU forstår og anerkender baggrunden for forslaget.

AU kan alene støtte, at der gives mulighed for at fastsætte en karensperiode for forskere, der er kendt videnskabeligt uredelige. AU ser problemer i at indføre en karensperiode for forskere med begrundelse i kvaliteten af en ansøgning og finder ikke, at behovet er belyst tilstrækkeligt i lovforslaget, ligesom sanktionen kan have store konsekvenser for en forskerkarriere.

Akademikerne finder det uklart, hvad der reelt er formålet med at kunne fastsætte en karensperiode for ansøgere – afvisning af uegnede ansøgninger og/eller nedbringelse af mængden af sager. *Akademikerne* antager, at fastsættelse af karensperioder kun vil blive benyttet i begrænset omfang, hvorfor tiltaget ikke i væsentligt omfang vil bidrage til at nedbringe mængden af sager.

DI, IDA og RKU finder, at muligheden kun bør anvendes i begrænset omfang. *DI* og *AU* påpeger, at en karantæne på to år kan få meget stor betydning for den enkelte forsker, idet man de facto risikerer at begrænse ansøgers mulighed i forhold til andre bevillingsgivende organer. *Nationalmuseet* påpeger, at en fastsat karensperiode for ansøgere kan have den effekt, at maksimumgrænser for ansøgers ph.d.-alder kan blive overskredet.

AU og *RKU* efterspørger en afklaring af, om en forsker heller ikke må deltage i andres forskningsprojekter, hvis forskeren er i karantæne, eller om forskeren må søge andre, herunder tematiske, virkemidler end det, der udløste karantænen. *AU* foreslår som alternativ en screeningsmodel, hvorved man hurtigt afklarer, om ansøgninger er konkurrencedygtige med en efterfølgende klar besked til forskeren angående kvalitetsvurderingen af ansøgningen.

KU og *RKU* bemærker, at en karenperiode kun er ét blandt flere virkemidler til at nedbringe ansøgningsmængden. Det er således vigtigt, at opslagene er så fokuserede som muligt, og at tildelingskriterierne er klare.

DI, *IDA*, *AAU* og *AU* understreger, at kriterierne for karenperiode på forhånd skal være offentligt tilgængelige, klare og entydige. Der peges bl.a. på, at det bør være klart for ansøgere, hvornår man sættes i karantæne, og hvordan længden af karenperioden fastsættes.

CBS, *Danske Universiteter* og *RKU* opfordrer til, at uddannelsesinstitutionerne bliver inddraget i den videre proces omkring fastsættelse af specifikke kriterier til grund for beslutninger om karenperiode. *RKU* ønsker herudover at blive inddraget ift. konsekvenserne af karen, herunder i de tilfælde, hvor den pågældende ansøger deltager som partner med en anden forsker i en ansøgning.

DI mener, at der vil være en risiko for, at risikovilligheden blandt ansøgerne mindskes.

DI og *IDA* mener, at det bør præciseres, at muligheden for at fastsætte en karenperiode kun gælder i forhold til den enkelte forsker og ikke juridiske enheder.

DI og *KU* er enige i, at der for forskere, som er fundet videnskabeligt uredelige efter lovgivningen herom, også kan fastsættes en karenperiode. *KU* tilføjer, at det må reguleres nøje, fra hvilket tidspunkt en karenperiode skal måles.

AAU foreslår, at der indarbejdes lovhjemmel til, at det er bestyrelsen, som forestår den konkrete vurdering af, hvorvidt der skal fastsættes en karenperiode, således at der gælder samme regler for alle råd.

Akademikerne er bekymrede for forskernes retssikkerhed. *Danske Universiteter*, *DTU* mener, at der bør være mulighed for at få prøvet en klage over afgørelser om karen.

Ministeren har noteret sig de indkomne bemærkninger og glæder sig over, at mange støtter forslaget. Ministeren er enig i, at fastsættelse af en karenperiode kun er en blandt flere veje til at nedbringe ansøgningsmængden. Meningen med at give mulighed for at fastsætte en karenperiode er at animere til, at kun de allerbedste ansøgninger indsendes til Danmarks Frie Forskningsfond. Samtidig er der mulighed for at udelukke forskere, der er blevet kendt videnskabeligt uredelige, fra at indsende ansøgninger om midler.

Det fremgår af lovforslaget, at kriterierne for fastsættelse af en karenperiode skal være offentliggjort på forhånd. Bestyrelsen vil kunne fastlægge nærmere retningslinjer for fastsættelse af karen. Ligeledes vil det være op til bestyrelsen at bestemme, i hvilket omfang institutioner m.v. skal inddrages ved fastlæggelse af de nærmere kriterier.

Ministeren bemærker, at fastsættelse af karenperiode for en given forsker ikke betyder, at forskeren ikke kan deltage i en anden forskers projekt. Det er ligeledes kun enkelte forskere og ikke juridiske personer, eksempelvis et universitet, der vil kunne blive ramt af en karenperiode.

Ministeren er enig i, at en afgørelse om karens vil være en forvaltningsretlig afgørelse, som bør kunne påklages i samme omfang som afslag på bevillinger. Lovforslaget er revideret i overensstemmelse hermed.

På baggrund af de indkomne bemærkninger er rammerne for anvendelse af karensperioder præciseret yderligere i lovforslaget.

Anonyme bedømmere

DDF-FSE foreslår, at der indføres en ny paragraf, som sikrer, at DFF fremadrettet kan benytte anonyme internationale bedømmere (peers) til ekstern bedømmelse af ansøgninger, idet den nuværende manglende adgang forringer den individuelle eksterne bedømmelses kvalitet betydeligt.

Ministeren ønsker ikke at gå videre med en bestemmelse om anonyme eksterne bedømme. Stærke hensyn taler imod anonymitet bl.a. hensynet om at kunne vurdere spørgsmål om inhabilitet og hensynet om offentlighedens indsigt med DFF's forvaltning af offentlige midler, jf. offentlighedslovens regler om aktindsigt.